

Setmanari humorístich, popular y catalá de bona mena,
DESLLIGAT DE TOT PARTIT POLITICH.

SORTIRÁ CADA DIVENDRES

Se trobará en tots los kioscos de la Rambla y demés llocs de venda de periòdichs.

Encàrrechs y correspondencia: carrer de Barbará, núm. 16 bis, entressol, porta 1.^a

Número solt, 5 céntims.---Suscripció per un any, 3 pessetas.

SUMARI: Text: De tot arreu.—Moscas d'ase, per Benet.—Despedida del soldat, (poesia) per Anton de les Vellerugues.—Un Jurat, per A. Rob.—Garrotada, (poesia) per Joan P. Hereres.—Excursió mística, per S. Abó.—Cantars, per Joan P. Hereres.—Carta de fora, per G. C. R.—Trenca closcas.—Correspondencia

BONA ESCOMBRADA

Si vols viure felisment
no 't detingas ni un moment,
escombra forsa.

Fes neteja del casal,
que 'ls masons pel pedregal
ton carro portan.

DE TOT ARREU

En lo ninxo ahon está enterrat l' ilustre Pasteur, s' hi ha posat la següent inscripció treta d' una màxima d' aquell sabi y bon catòlich: *¡Ditxós qui pensa en Deu, ideal de bellesa, el que l' obeheix, com ideal del art, de la ciencia, de la patria y de les virtuts evangélicas.*

¡Quina veritat tan gran es aquella de que *Molta ciencia porta a Deu; poca n' aparta!*

Lo Rvnt. P. Moricó, virtuós missioner que ha passat 20 anys entre 'ls indios de Colombia inglesa, ha tornat a França per ocupar-se de la publicació del diccionari del idioma de *las pells rojas*. Igual treball están portant a cap ab la llengua dels aborigens, los jesuitas a Alaska.

Vetaquí unes obres per las quals han demostrat poca afició los libre-pensadors y demés impíos. Cap masó n' ha publicat per l' istil, perque cap d' ells ha tingut la suficient abnegació per emprendre la tasca civilisadora dels missioners catòlics.

La caritativa senyora Viuda de Tolrá ha encomanat lo cuydado de les escoles de Castellar fundades per ella, als PP. de la Escola Pia.

En presencia de gran nombre d' individus del clero y de la aristocràcia, y de comissionats del Club Hohenwart y del partit popular, s' ha obert en Salsburg la quarta reunió general de catòlics del Austria.

Lo comte Thun, governador de la provincia de Salsburg ha saludat als concurrents en nom del Govern, felicitantse dels triomfs alcançats per lo catolicisme contra 'l materialisme y 'l ateisme.

Lo diputat de la fracció del Centre del Parlament alemany, Orterer, ha fet present als catòlics austriachs los desitjos de prosperitat que per eiss senten los catòlich alemanys.

En la primera sessió votaren un acort en lo que 's demana lo restabliment del poder temporal del Papa.

Lo Menelick, rey d' Abisinia, comunicá al Papa que accedint a ses demandes donaria llibertat als presoners italians, però no més a aquells que haguessin nascut en territori dels estats pontificis.

Segons l' últim cens format en 1876 per lo arquebisbat de Manila la població de Filipinas era de 6.473,632 ànimes

D' aquestos individus eran:	
Indígenes reduhits y mestisos.	5.504,356
Infels no reduhits.	602.853
Estrangers.	31,175
Militars.	14,545
Espanyols de la Adm.ció Civil.	5,552
Marins.	2,924
Clero y Corporacions religioses..	1,962
Espanyols sense caràcter oficial.	13,265

Dels estrangers uns 31,000 eran xinos, però com d' aquestos may se 'n ha pogut saber ni aproximadament lo nombre, se creu que passan de 50,000.

La població de Manila te 316,000 habitants.

L' exercit se compon de 18,000 homens dels quals solament 2,000 son europeus.

A Lisboa 's tracta de fundar una Associació protectora de les publicacions catòliques, al frente de la qual figura lo Sr. Arquebisbe de Mytilene, ab altres persones respectables per constituir la Junta.

Lo fi d' aquesta Associació es la propaganda de publicacions catòliques, principalment dels periòdichs ja existents.

La premsa catòlica té de esser encoratjada, amparada y protegida moral y materialment.

Es de necessitat millorar les condicions econòmiques per que puguin els periòdichs catòlics desempenyar millor la missió que 's proposaren.

Quants mes lectors tinguin, mes propaganda 's fá a favor de les bones doctrines.

Bona falta fá aquesta Associació no solsament a Portugal, sino també a Espanya, ahon la premsa de gran circulació té per regla general molt descuydats els interessos catòlics.

La agitació catòlica pren en Austria molta

importancia ab motiu de les próximes eleccions, creyentse que 'l resultat d' aquestes será favorable al partit catòlich.

La visita dels Emperadors de Russia a París, treu de fogó als francesos que es un contento.

Tots los francesos, particularment los periòdichs proposen extravagancies pera festejar als Czars.

Hi há qui proposa ab molta serietat, que 's torni a Russia una campana presa en Sebastopol y colocada desde molt temps en un dels campanars de Ntra. Sra. de París.

Altres, que cada població de França remeti als Czars un present de lo millor de la terra.

No faltanhi un tal Enrich Maret que en lo periòdich *Radical* estampa: «Es precis anar fins al fi y proposar se posi foch a París per sos quatre costats a fi de fer oblidar a nostres amichs los russos l' incendi de Moscou.»

¡Y encare diran que 'l can-can y altres porqueries no embrutexen als pobles y 'ls portan al servilismel!

MOSCAS D' ASE

Solen dir que més aviat s' agafa a un embustero que a un coix.

Aquí 'n tenim la proba:

«Magra, esqualida, esparracada, ab la guitarra desguitarrada penjada al coll, servintli de guia a través del pedregal un lleó tan magre y esqualit com ella mateixa, camina avuy la desventurada Espanya.... la cega del Món.

»¡Ay Senyor! Y pensar qu' en altres temps havia estat tan bé!

»La que avuy no veu més que las estrellas quan la trepitjan—y l' estan trepitjant sempre—en épocas mes ditxoses possehia hisendas inmensas qu' en ellas may s' hi ponía 'l sol. Les mines de América 's buidavan en obsequi de ella, de manera que granejaba tant que tothom se rendia davant del esplendor de les seves riqueses inagotables. ¡Y avuy la pobra no té un xavol!»

Ja ho veuen quina confessió 'ls fa lo senyor Roca y Ruch autor d' aquest article insertat en un dels últims nombres de la *Camama d' en Calses* baix lo pseudómin de P. del O

Es ja incontestable hasta pels homes de la *Camama*, que existí un temps en que Espanya possehia tants dominis que 'l sol may s' hi ponía.

Pels nets de clatell y per aquells que no tenen enterbolit lo sentit comú per lo fanatisme de secta ó per l' afany del negoci individual, que de tot hi há entre 'ls *campaneros*, es clar y es evident que aquells temps gloriosos, lo segle de or d' Espanya, coincidí ab la época de més fervor religiós que registran los anals de nostra Historia. Llavors se descubria un mon a la sombra de la Creu; llavors los exercits espanyols combatian per tot y per tot la victoria 'ls acompanyava, feyan reys presoners després de batalles gegantesques y coronavan tantes proeses ab maravelles dignes d' elles, com lo grandíós Monastir de l' Escorial.

Al costat de la *guerrera* figura de Gonzalo de Córdoba, s' axeca la gloriosa del Cardenal Cisneros; la espasa del Duch d' Alba s' inclina devant de l' humil mantell d' Ignasi de Loyola y lo monarca més poderós dels temps moderns, En Carles V, acaba sa vida en un convent, imitant tal volta l' exemple que li dexá un gran Virrey de Catalunya, lo Sant Duch de Gandía.

Aqueix es lo temps que ab anyoransa recorda tot bon patrici, com ho confessa lo senyor Roca y Ruch, el qual pera dar certa solemnitat a semblant confessió ha esperat un nombre extraordinari de son periòdich

Després d' haver embrutat tantes quartilles, d' haver tret lo fel per la boca, d' haver calumniat, falsejat la Historia, vé a darnos la rahó.

Prou diuen los castellans que *nunca es tarde cuando llega*, més nosaltres temém que desgraciadament en aquest cas no hi ha remey.

Espanya es cega, diu lo senyor Roca y Ruch y com sucumbint baix la veu acusadora de la conciencia, no s' atreueix a dir tota la veritat. Mes nosaltres li diém.

Espanya es cega a forsa de plorar les calaverades dels seus fills.

Aquestos fills descastats son los que 's venen sa llibertat y 's fan esclaus de la Masoneria per

fer trahició a la Patria, en l' exercici dels seus càrrechs, cátedres, escoles y comerç, aquí, a Cuba, a Filipines, a l' estranger.

Aquexos miserables son 'ls publicistes que lluny d' instruir al poble, donantli conciencia de lo que pot y deu esser, l' encensan servilment ab ridicules llagoteries, publicades en *Camames*, *Daluvis*, *Publicitats Masones* y altres de la mateixa calanya pera treurerli 'ls quartos y poguer viurer ells ab l' esquena drete, infiltrantli no més que la farsa y la mentida, per enervarlo y estraviar l' opinió.

* *

A vosté Sr. Roca y Ruch li cap un trist privilegi entre 'ls escriptors d' aquesta casta.

Deu l' ha dotat de qualitats que li permeten discernir perfectament lo bé del mal; vosté sab per bona esperiencia, lo que son les místiques flors del Claustre contra les quals admet, no obstant, tabernaries composicions com la *camama* insertada en lo nombre esmentat de la *Camama* al costat de dos articles de vosté.

Entreguém lo seu comportament al judici del públich, si es que 's digni judicarlo.

BENET.

DESPEDIDA DEL SOLDAT

A mon amich En Ll. P. y J., d' Olot.

Ab Deu siau, pate del cor.
ab Deu siau, mareta aymada,
vol la sort que 'ns separém,
que ja n' es la hora arribada.
Me 'n vaig a fendrer l' espay
y a creuhar prompte les aygues,
mes, ay, que sols me sab greu
tenir de dexar mos pares.
De l' altre part de la mar
sento veu mig ofegada
que 'm crida, y com dols imán,
atreu vivament mon ánima.
Y si moro, moriré
ab una alegria santa;
lo que 'm don' mes condol, es
dexar dos vells per plorar-me.
Mes, ho vol axis la sort
y 'l honor de nostra patria,
que un bon fill de Catalunya
sab morir pera salvarla.
Si rebeu carta de dol,
missatjer de tristó amarga,
feu a nostra Moreneta
de cor, beneyta pregaria,
que no voldrá que un bon fill
se perdía...—Y axis acaba
lo bon noy, llagrimojant,
y abessant a los seus pares.

* *

Platejava 'l sol vermell
del mar crestallines aygues,
mentres s' anava allunyant
un barco, de hermosa platja.
¡A Deu! en la platja cridan
ab veus ploroses molts pares:
¡A Deu! al cel nos trobem...
si no en exa terra ingrata.
Cent mocadors volejant,
a aquelles veus contestavan.

* *

Es lluny el barco, molt lluny...
y desd' ell tant sols s' aguayta
Montserrat, hon te son trono
la Penyora catalana.
Un cor hi ha que l' ovira
verdeja enrera les aygues,
y de goig debatagant,
diu a sa divina Mare:
Salveu joh Mareta meva!
a aquest fill que tant vos ayma,
salveulo per vostra amor,
Moreneta catalana.

ANTÓN DE LES VELLERUGUES

Gerona, 13 de Juliol de 1896.

UN JURAT

Lo Sr. Crispí acabava de sortir a portar un parell de sabates noves que li havia encarregat un parroquiá, y estava sola a la cunya la senyora

Madalena, quan entrà un agutzil preguntant per D. Crispí Tapinet Bou.

Al veure aquell subjecte de livita sense solapes, barret de copa y bastó de borles ab un paquer a la ma, ella tingué un esglay. ¿Qué volia la justicia á casa seva? ¡Quina n' fora que 'l seu home hagués tingut una hora tonta.... Prou que sempre 'l predicava: Crispí, no 't fiquis ab nin-gu, no vulguis tenir paraules ni tornar lo Deu nos quart al taberner de la volta, qui es tot arru-ndat y sempre te 'n diu quatre de fresques per se lo graciós;... pero ¿qui sab? son homes, y Deu nos quart d' un ja está fet....

—Pero, senyora; ¿qui la empeny que tant ro-rola? ¿á qué ve enfilar-se axís? Vosté sembla una campaneta de *sanctus*. Dexim parlar á mí. Al senyor don Crispí Tapinet, que, per lo vist deu ésser lo seu marit, li toca fer de jurat desde se-tembre que ve.

—¿Qué diu ara? ¿guarda jurat? Axó tréguisho del cap. ¡Ay, ay! ¿qué s' han pensat del meu home? Altre feyna te que carregarse la carrabina al coll y anarsen pel mon á guardar los arbres del bosch. ¿Per qui l' han prés? ¡jo 't flich!

—Calli, dona, calli. No es axó. D. Crispí es jurat de justicia, com si diguessim un assessor dels magistrats de la Audiencia.

—Deu lo fassi bo; qué m' explica á mí! ja fa massa temps que vaig calçada porque 'm cregui aquestes garrofes! ¡Pobre Crispí! alguna n' hi han armada y vosté 'm vol fer veure lo blanch negre. ¿Cóm vol que fassi de jutge un pobre sabateret sense estudis?

—Miri, senyora, jo ara no puch entretenir-me á explicarli les excelencies de la democracia; pero cregui que pot estar orgullosa de que 'l seu marit hagi sigut triat entre molts pera desem-penyar funcions tant *elevades*.

Y dita aquesta prédica, se 'n aná molt satisfet á repartir les cédulas de citació que li faltavan; pero torná enderrera per recomanar molt que llonguessin aquell paper á D. Crispí y que no faltés pas los dies que 'l cridavan.

—Perdí cuydado, que 'l meu marit no hi anirá pas.

—Be, senyora, vosté li dona lo paper y ell sabrá lo que te de fer.

—Es que so jo la que te de dir lo que farà 'l meu marit; y desde ara li asseguro que no hi anirá pas.

—¿Ha sentit, senyora Isabel?

—No me 'n parli. ¿Qué volia aquell home que semblava una arengada rancia?

—¡Ay! no digui axó, qu' es de la justicia.

—¿Y qué hi havia perdut per aquest carrer? Tots som vehíns pacífichs y no hi tenim res que veurer ab la justicia.

—Si vol que li digui la veritat, encara no ho entench. Diu que 'l Crispí es jurat....

—No parli més, no parli més. Quan lo d' en Peynador ¿sab? va ésser jurat l' amo del meu moy gran y ja sé qu' es tot axó.

—Donchs fássimen dos quartos.

—Ja veurá, suposis que uns lladres espanyan una porta, ve 'l jutje y diu: vull que ab mí hi vagin, digui dos, digui quatre, manyans al Tri-bunal; que roban sabates, ¿sí? donchs á fer de jutge lo Sr. Crispí y altres del mateix ofici.

—Just, y si roban gallines, fan de jutge les gallinayres; y si matan á un home, cridan als del escorxadó.... ¡te unes coses, vosté, senyora Isabel!

—Filla, si no es axó mateix, será una cosa per l' istil. Lo que li puch dir es que fan de jutges los sastres, botiguers, vaja, qui li toca.

—Per axó aném tant bé. Ara sols falta que 'ls jutges vinguin á fer la feyna del meu marit, mentres l' entretenen ab aquestes cabories.

—Oh! no s' apuri per lo jornal. Ja 'ls apunten per darlos dietes.

—No falta sinó qu' encara 'ls posin á dieta, pobrets!

—¿Madalena?.... ¿Madalena?.... cridava en Crispí, ab veu forta y to d' importancia. Recordat qu' avuy tinch de fer de jurat, tinch d' administrar justicia y es precis....

—¡Calla, ximplet, calla!... Encara s' ho pren en sério axó de ésser jutge.... Desenganyat, Crispí, que may serás mes que un sabater de carreró.

—Vull dir, que 'm respallis la roba negra, que 'm treguis les taques de l' armilla, me re-

planxis les calses y busquis lo barret de copa alta.

—Mira, Crispí, si 't demanan á tú, que ets sabater, será perque necessitan un sabater y res mes. No vulguis aparentar lo que no ets, perque la mona vestida de seda, mona 's queda. Vull dir, que 't presentis tal com sols anar; y si axís no 'ls agradas ¿perqué 't demanan? que no ha sortit pas de nosaltres axó de ferte jutge. Estaria be que desenterressis la roba de quan nos va-rem casar. ¡Verge santal! ¡Si ha tingut temps de arnarse en vintisset anys! Y no 't dich res del barret, que deu ésser d' última moda.

Lo pobre Crispí desconhortat ab aquesta descarga de paraules que creya altres tants desprecis, duptava entre perdonar á sa muller, ab la magnanimitat del personatge envers l' ignorant que no li coneix los mérits, y pensava per altra banda, que ses funcions públiques l' obligaven en conciencia á castigar lo *desacato* fet á sa autoritat. Meditant estava lo dilema, quan ab veu aspre y que poch indicava la veneració que son marit creya merexer, per sa nova dignitat, lo cridá la dona per esmorsar.

Tocava dos quartos de dotze lo rellotje de la Audiencia, quan pujava la escala lo Sr. Crispí, sense mirar l' hermós pati ni la barana gòtica, y entrava ab dignitat cap als corredors que portan á les Sales de lo criminal, estranyantse molt de que 'ls porters no surtíssin á rébrel ab la gorra á la ma, y l' acompanyessin fins al tribunal.

¡Qué n' era de tonta la seva donal! Ab les seves cabories no li havia dexat posarse la roba que li pertocava, y ¡es clar! ningú 'l conexia ni 'l respectava. ¡Oh! si ell obría la boca y deya que era jurat.... ¡qué 'n quedarian de correguts aquells estaquiros mal educats! Perque encara que dintre de modestes apariencies, ell era un jurat, un jutge, ell tenia lo dret de vida y de mort, era com aquells senyors feudals que portan les histories antigues, amos de vides y d' hisendes. Y tota aquesta dignitat y tot aquest poder, podia descubrirlo ab una paraula y humiliar á tots los que passavan pel seu costat. Un glop d' orgull li pujá coll amunt y estava per esclatar ab un crit de ¡á terra tothom! ¡respecten á D. Crispí Tapinet, jurat de justicia!

Lo crit no sortí, pero sí una especie de xisele comprimit, que dissimulá ab un colp de tos, mentres, tot roig, s' escurria corredor endins.

En efecte, ningú 'l conexia, ni 'n feya cas; de manera, que determiná anunciarse ell mateix á un home sech, cara de prunes agres ab espasa y livita ab botóns daurats, que 's passejava amunt y avall de la sala. Sense mirarlo ni dexar de passejarse, va dirli que segués al banch, que ja l' avisarian.

Aquesta falta d' atenció lo dexá desconcertat. S' assentá, rencuniós y malhumorat, al costat d' altres que compregué eran jurats com ell mateix. N' hi havia de tots etats, fatxes y vestimen-tes; uns fent broma ab grans rialles; altres abur-rits, badallant, estirant les cames y fumant ab ayre de fástich.

¿Axó son jurats? pensava. Ahon es la digni-tat, lo respecte que 'l càrrech imposa? ¿Axís agrahian la generositat de la lley que 'ls enlay-rava á les altes funcions d' administrar justicia?

Després entraven senyors de negre; los de la livita y la esposa feyan un crit y tothom s' axe-cava y treya 'l barret. Diu qu' eran los magis-trats.

Després passaven senyors ab togues curtes y llargues, y per fi, feren entrar tots los jurats á la sala. Passaren llista com á soldats y al qui no hi era, paga que es gata. Després los rifaven, vamos treyen los noms del canti, y surt primer lo del nostre Crispí.

Ell esperava ab impaciencia lo del jurament, perque portava estudiada una fórmula...

Axís es que, quan li preguntaren: *Jurais por Dios desempeñar bien y fielmente vuestro cargo?* Dret, ab la ma dreta al pit y 'l bras esquerra estirat, digué ab énfassis: *Lo curo por mi patrón S. Crispin, por mi señora y por la constitucion.*

D. Crispí era lo president de dret, del jurat, per haver sortit lo primer del canti y 'l presi-dent del Tribunal li digué pugés á seure á la dreta d' un magistrat.

—No, gracias, ja estich bé aquí baix.

—Pugi, que li toca seurer aquí.

—Ca; no importa, ja 'm posaré mes avall.

—Li dich que segui aquí y fora més excuses.

—Be, *bueno*; ja veurá, un ho feya perque com hi ha senyors mes... ¿com ho diré?... vaja de mes bon regent que un servidor...

La causa era de un home que li agradava molt lo bróquil; á la seva dona li agradava més la col-y-flor, y un vespre, tot sopant, varen dirsen qua-tre de fresques y tant se varen engrescar que la dona li tirá la forquilla; ell que, defensantse, la para ab lo plat, y tanta força portava la forqui-lla que de rebot se clavá á la gola de la dona (que per casualitat tenia la boca oberta) y morí escanyada.

La defensa axís ho deya, afegint que la gres-ca la havia comensada la dona, ja que aquell vespre havia cuyt bróquil y 'l marit no era qui tenia motiu de quexa; y demanava la absolució.

Los acusadors deyan que la forquilla li havia clavada á grat-cient y ab alevosia, puix aprofitá quan la dona badallava, per clavarli.

¡Si se 'n sentiren de testimonis, perits y qué sé jo qué! Sobre si per sopar hi havia bróquil ó col-y-flor, si la forquilla era de ferro ó de plom, si 'l plat s' havia trencat ó esquerdat, si la fines-tra del menjador era tancada, si avaus de la verdura havian menjat sopes, si eren de caldo, si tenien ossos, si remenaven la olla de les so-pes ab la matexa cullera del bacallá ab panses, si hi podia haver alguna espina, si la dona morí ofegada per la sanch ó escanyada per alguna punxa, si 'l marit retirava tart ó dejorn, si por-tava 'ls mocadors de fil ó cotó... y per averiguar açó, testimoni dels vehíns y de las vehinas, y dels companys del processat, y de la verdulera de la plassa, y de la bacallanera, y... fins volían cridar al gat que, per fi de festa s' havia men-jat lo sopar y era qui mes enterat podia estarne.

D. Crispí tenia dues preguntes al cos que li semblaven de primera necessitat: «si la forquilla s' havia clavat de punta ó de mánech y si l' acu-sat havia ja pres verdura quan la dona se clavá la forquilla.»

¡Pobre sabateret! si suá per ferles. Sempre li semblava que no era ocasió, que estorbaria, y que ja hi fora á temps després. Tres vegades mogué 'ls llabis, pero, devant de tanta gent, la veu no hi sortia. Per fi s' acabá la proba y les preguntes restaren sense fer. ¡Cóm li cohia la conciencia de no haver averiguat uns fets tant importants! ¡Ell que era cridat á condemnar ó absoldrer en conciencia á un processat! Aquest pensament l' atormentá mentres se feren los predicaments de acusació y defensa, dels que no s' enterá molt ni gens, com tampoch del re-sum del president.

Redactades unes preguntes que foren molt discutides, després d' admeses per tothom, les donaren á D. Crispí, com á president dels jurats y 'ls tancaren á un quarto perque les contestessin.

Ya que les circumstancies li obligaven á presi-dir als demés, pensava nostre sabater dirloshi poch més ó menos: *Señores hoy que la ley nos llama en tan critica situación á vista de un cuasi condenado, etc.*; pero vejé que ningú s' acostava á rebre ses instruccions; al contrari, se formá un grupo en que dos discuten y 'ls altres escol-taven. Deya un enginyer que 'l bot de la forqui-lla era inverosímil, que devia haverli clavada espresament; deya un metge que la dona nó havia mort per la pérdua de sanch, sino per as-fixia y que lo mateix podia produhirla la sanch d' una ferida en la gola, que un os ó espina atravesats; que no s' explicava alló d' aprofitar un badall per clavar la forquilla, y que la mort podia ésser casual.

Los demés comentaven les probabilitats d' una y altre solució y la cosa s' allargava... Eran les set del vespre y l' pobre Crispí tenia un cori-mori que no 'l dexava tranquil.

—¿Qui sab? deya ell acostantse més als del grupo y volent dar la seva opinió.—Alguns no 'l sentian; los altres se 'l miraven y seguian enra-honant, dexantlo ab la paraula á la boca. ¡A n' ell qu' era president per ministeri de la lley!

La discussió era animada, los parers oposats y no hi havia manera d' entendre's. Fou precis anar á la votació. Sis vots s' havian donat á favor del acusat y cinch en contra; sols faltava votar el Sr. Crispí. Ell decidia, de la seva paraula de-penia que un home anés al carrer ó al pal. May son dictamen havia sigut mes desitjat, ni seria tant trascendental.

Cregué, donchs, que havia arribat la ocasió de que se 'l escoltessin.—Senyors, digué, abans de votar, vull que 'm contestin aquesta pregunta:

quan passà lo de la forquilla, ¿que ja s' havia posat verdura lo processat?

—¡Voti y calli, 'l sabater! ¡Vaya ab quins romansos surt ara!

—No senyor, contestà 'l enginyer; que es important la pregunta; perque si tenia 'l plat ple, no es fàcil que l' agafés per parar lo cop; mes aviat hauria agafat lo got ó la ampolla.

—¿Donchs, per qué no ho preguntava, quan era temps? digue un altre.

—Fins que 'm contestin la pregunta, jo no voto.

—Pero home, ¿qui vol que li digui axó? Podia preguntarho á qui ho sabia ¿peró ara?...

Cridaren al president del Tribunal, doná ses explicacions y 's votá finalment lo veredict.

Altra volta á la sala los jurats, llegí lo senyor Crispí, ab veu insegura y tremolantli les comes: *¿Es culpable Pompeyo Pompas de haber clavado un tenedor en la garganta de su esposa Carmen Canas, causándole la muerte? ¡¡¡No!!!*

Al sortir de la Audiencia, lo Pompey Pompas abressá al Sr. Crispí, dihentli:—¿Que no 'm coneix?

—No més per servirvos.

—¿No 's recorda d' aquell aprenent qui 's deya Peret?

—Sí, pero vos os diheu Pompey...

—¡Oh! no fa mes de tres anys que me 'n dich.

—¿Que dius ara?

—Com qu' en Peret tenia certs compromissos, va desaparèixer del mon.

—De manera que...

—Ja veurá; quan un cambia de vida, sol convenir cambiar de nom.

—¿Y qué?

—Que ara no 'm dich Pere, sino Pompey.

—Y escolta, ab confiança: quan passá axó de la forquilla ¿que no t' haves posat verdura encara?

—Je, je; ja me la havia menjada y ella s' havia adormit á taula, ab la boca oberta, com acostumava.

Lo Sr Crispí no aclucá l' ull tota la nit. Verdadament, deya tot remenantse per el llit, lo més propi pera 'ls sabaters es fer sabates.

A. ROB.

¡¡GARROTADA!!

Al qu' escriu en setmanaris
Indecents, y en bruts diaris
En los que 'l trevalladó
Pert la seva setmanada
Y la seva religió

¡Garrotada!

A n' el jove que es gomós
Y volent semblar hermós
Du vestits molt elegants,
Y ab la camisa empenyada
Va á compra un parell de guants

¡Garrotada!

Al prestamista usurer
Que á la gent dexa diner
Ab un cregut tant per cent
Y que ab sos deudors s' enfada
Si no 'l paguen puntualment

¡Garrotada!

A n' aquella senyoreta
Que creu ser mes joveneta
Treyentse quatre ó cinch anys
Que, fins al coll endeutada
S' en va ab sos pares als banys

¡Garrotada!

Finalment, á n' aquell asa
Que sols llegeix *La Tomasa*
Y al que á *Las Dominicals*
Se suscriu per una anyada.
A tots dos per animals

¡Garrotada!

JOAN P. HERERES.

EXCURSIÓ MISTICA

—No 's descuydi de ferse cridar pel vigilant. Demá sortirem ab lo primer tren de Sarriá y farem la excursió tantes vegades projectada.

—Sembla un cuento. Ja fa tres anys que 'ns ho proposem y no poderla realisar... com si 'l maligne hi tingué empenyo en destorbarho.

—Quedém per el 13 de setembre y plou: lo 25 d' octubre, m' axafo lo dit xich; lo 13 de desembre cau malalta la seva mare. Aquesta 's posa bona y quedém altre vegada pel 8 febrer, ve una nevada y, ¡qu' es cas d' anar tant lluny! Lo dimars de Carnestoltes, dia molt assenyat: ara va de bo. La vigilia 'm rento 'ls peus y 'm faig treure 'ls ulls de poll per poder caminar més. Ja sab vosté que 'm fan un tall al dit del peu que 'm tingué á les portes de la mort y tres mesos de llit.

Al estiu fa massa calor; esperém lo setembre, y lo fill de vosté 's trenca la cama.

¿Y qué se jo qué mes? vaja, que ni m' en recordava

—Donchs, si á Deu plau, demá serà un fet. Posis les botes ruses ab sola d' esperdenya, sombrero de palla, vestit de fil y un bon bastó. Jo portaré una fiambrella y un gat y alli ahont nos sembli entrem á una casa de pagés y 'ns fem fer una arrós d' aquells que saben fer les pageses, y un alioli...

Baxém del tren y tot xano, xano, per la dressera cap á la serra de Vallvidrera, d' alli seguint un caminet que saben molt poch, pujarém á casa d' en Cuyás de San Joan Sabreu; d' alli á Santa Creu, passant per can Pascol y can Mayol; si no estém cansats, baxarem á la Riarada, y si n' estém massa, agafarém lo tren á Molins de Rey.

—Be, molt be. Descansi, que no faré falta.

—Adeusiau, fins á demá.

***

Sopo dejorn, lo Rosari y á dormir desseguida, que demá es día de matinas.

L' demá cap á la estació de Sarriá. Trobo ja al Sr. Critófol, que per cert estava de molt mal humor. Arribats á Sarriá y pujant la dressera s' empenyava que jo 'l pugés á coll y be.

—No senyor, aquest no es lo tracte, cada hu que s' sostingui ab lo que ha menjat.

—Donchs lo tiro de cap al barranch, poca pena.

—Próbiho, si pot.

Dos pagesos que baxavan á Sarriá varen descompartirnos, y seguirem amunt.

Feya duas hores que caminavam y no 's veyá cap casa; lo cel s' anava enfosquint y amenassava tempestat.

Al Tibidabo hi havia un foch y 'l Sr. Cristófol volia qu' anés á apagarlo.

—Be, pero anemhi tots dos.

—Passi vosté, gandul, que may ha fet res de profit.

Los arbres cruixían y de tant en tant sortían unas flamaradas que 'ns enlluhernavan.

Cansats y desesperats de no poguer apagar lo foch, varem baxar á la parroquia; pero ja s' havia posat á ploure y no 's podia passar pel lloch; los torrents eren rius, los xaragalls, rieras, les cabres qui estaven pasturant, passaven arrastrades per la aygua, y nosaltres dalt d' un arbre, miravem com la inundació anava exteentse.

Flavors vareig demanarli que 'm dongués alguna cosa per esmorsar: obra la fiambrella, treu una pistola...

—¡Senyor Cristófol, per amor de Deu!

Lo sotrach me despertá. Feya una pluja y trons d' alló mes, y 'l vigilant no m' havia cridat.

S. ABÓ.

CANTARS

*Un alto pino lo troncha,
un álamo lo blanda;
totes les pudors agua: ta
menos la de «La Saeta.»*

***

*Me han dicho que estás malita
y que te sangran mañana;
si voleu treurer lo mal
heu de llensar la «Campana.»*

***

—Ven acá, moza maldita,
dime porque me aborreces.
—Ay, fill meu, ¿Vols que t' ho diga?
perque la «Esquilla» llegexes.

JOAN P. HERERES.

CARTA DE FORA

Sr. Director de LA BARRETINA.—Barcelona.

Igualada y Agost 28, 1896.

Molt Sr. meu: La festa Major de aquesta ciutat que, en honor á son patró S. Barthomeu, ha tingut lloch durant los dies 23 al 27 del corrent, ha resultat verament llobida y digne d' Igualada, donchs no hi han faltat repichs de campanes, il·luminacions, tronades, morterets, fochs artificials, glovos aerostátics, bones músiques y tot lo demés que acostuma haberhi en semblants cassos.

Lo Centre Católich d' obrers, celebrá lo XIV aniversari de sa existencia ab una sessió literaria musical, pronunciant lo discurs d' obertura lo jove en Francesch M.ª Colomer á qui felicitem de cor per les rellevants qualitats que sapigué demostrar en la lectura de son valió treball. Tant aquest número de programa com los següents foren aplaudits, inclós una romança per barítono que cantá ab molt gust lo Rvnt. Isidro Balcells, Pvre.

Tant agradable sessió, á la que hi assistí una comissió del M. I. Ajuntament, acabá ab lo discurs de gracies que digué lo Rvnt. Andreu Llorens, fent de pas una lleugera critica del teatre modern, y alentant als aficionats del Centre, á que no 's dexin portar per lo fals cami á que han conduhit les representacions escéniques, alguns que 's diuen autors dramátichs y no son mes que negociants de la moral y de les bones costums.—G. C. y R.

TRENCA-CLOSCAS

XARADA

N' es la primera inversa
part del cos molt essencial,
musical es dos inversa
y un nom d' home la total.

XIRIBIRIBICH.

TARJETA

D.ª Franc.^{ca} Pidén
LA SELVA

Formar ab aquestes lletres, degudament combinades, lo nom d' un poble catalá.

GEROGLIFICH

X

TOT

JOAN FERRER.

(Les solucions en lo número vinent.)

Solucions als Trenca-closques del número passat.

Xarada: Rocafort.

Geroglifich numérich: Ramonet.

Tarjeta: Miserias humanas.

Geroglifich: LA BARRETINA. Setmanari catalá de bona mena.

M
N A P
Rombo: M A T E U
P E U
U

CORRESPONDENCIA

Janet: A estudi.—Perico de los Palotes: No farém firma mestre.—Gallego: Va.—Carlets: No va.—Ramón Inglés: Deu lo ampari.—Quico Nene: Quins versos, quins versos semblen... escombraries.—Rafel Rich: No 'ns agrada gayre.—Pater Necus: ¿Vol dir?—Belotger: Bon home, escriu qui força que serveix.—Senyor Canons: S' ha equivocat de casa. No 'n menjém nosaltres de farratge. Potser no faltarà qui l' aprofiti ¿M' enten?—Riualdoreus: Quins noms, quins noms. Passiho be.—Ronech: Bon xicot.—Quilis: Fara.—Burilles de puro habano: Firmis un xiquet mes llarch si coneix y ab la seva firma tan sols omplirém lo número.—Antonet de la herba seca del Montserrat Catalá: Pera determinar-se á llegir lo seu nom un hom te de fer beguda. No fa per casa, no.—Jeph, Sisco Rener, Fibla y Catisco: Anirá y moltes gracies.

Estampa LA CATALANA. Dormitori de Sant Francesch, 5.